

Kwaliteitsindicatoren aan het levenseinde

Een retrospectief dossieronderzoek bij patiënten overleden in Nederlandse ziekenhuizen

Voor het verbeteren van kwaliteit van zorg aan het levenseinde zijn door veldpartijen kwaliteitsindicatoren opgesteld. Deze hebben onder andere betrekking op symptoomlast van veelvoorkomende symptomen aan het levenseinde, zoals pijn en benauwdheid. Uit onderzoek in Nederlandse ziekenhuizen blijkt dat symptoomlast van benauwdheid, angst en depressieve klachten nog zeer beperkt op een gestandaardiseerde wijze wordt gemeten, alleen pijn wordt vaker gemeten. Vaak is er wel aandacht van zorgprofessionals voor de symptoomlast gemeten op andere niet-gestandaardiseerde manieren, niet aan de hand van een gevalideerd instrument. We geven de resultaten van het dossieronderzoek hier kort weer.

Symptoomlast

- Pijn wordt aan het levenseinde vaker gemeten dan bijvoorbeeld benauwdheid, angst en depressieve klachten.
- Bij ruim 63% van de mensen overleden in een ziekenhuis is pijn gestandaardiseerd gemeten met bijvoorbeeld een schaal van 0 (geen pijn) tot 10 (ergst denkbare pijn).

Begeleiding door psycholoog, maatschappelijk werker of geestelijk verzorger

- In weinig dossiers is documentatie te vinden over of patiënten behoefte hebben aan betrokkenheid van een geestelijk verzorger, psycholoog en/of maatschappelijk werker.
- In slechts ruim een derde van de dossiers waar de wens was opgenomen om een geestelijk verzorger, psycholoog en/of maatschappelijk werker te betrekken, was deze ook daadwerkelijk betrokken.

Documentatie over levensverwachting en gewenste plaats van overlijden

- De levensverwachting of prognose van de patiënt was genoteerd in de dossiers van ruim twee derde van de totale groep van overleden patiënten.
- De gewenste plaats van overlijden was voor de totale groep terug te vinden in ruim 20% van de dossiers.

Over het onderzoek

retrospectief dossieronderzoek onder in het ziekenhuis overleden patiënten	2998 dossiers van in 2019 in het ziekenhuis overleden patiënten	het onderzoek is uitgevoerd in juli 2020 en september 2021	20 Nederlandse ziekenhuizen	onderdeel van de 5e meting Monitor Zorggerelateerde Schade in NL ziekenhuizen
Methode	Omvang	Periode	Deelname	Onderzoeksproject

Dit project is mogelijk gemaakt door:

Meer weten?

Ga op www.nivel.nl naar:

- [het gehele rapport](#)
- [Dossier Patiëntveiligheid](#)

Of stuur een e-mail naar:

patientveiligheid@amsterdamumc.nl

U vindt deze en alle andere Nivel-publicaties op www.nivel.nl/publicaties.

De gegevens mogen met de volgende bronvermelding worden gebruikt:

Schoten, S. van, Schouten, B., Jong, L. de, Bijnsdorp, F., Reyners, A., Francke, A. & Wagner, C. Infographic. Kwaliteitsindicatoren aan het levenseinde. Een retrospectief dossieronderzoek bij patiënten overleden in Nederlandse ziekenhuizen. Utrecht: Nivel, 2023.